

Nr 28.

Ankom till riksdagens kansli den 5 mars 1918 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av justitieombudsmannens framställning om pension för skrivbiträdet i justitieombudsmansexpeditionen A. E. Kindelius.

I sin till innevarande års riksdag avgivna ämbetsberättelse (sid. 420—422) har riksdagens justitieombudsman under rubriken »Framställning om pension för skrivbiträdet i justitieombudsmansexpeditionen A. E. Kindelius» anfört följande:

»Skrivbiträdet i justitieombudsmansexpeditionen Anna Eleonora Kindelius har hos mig anhållit att av åldersskäl erhålla entledigande från sin befattning vid expeditionen samt tillika hemställt, att jag måtte till riksdagen göra framställning om beviljande av skälig pension åt henne.

Riksdagen har tidigare i särskilda fall på grund av framställning av justitieombudsmannen beviljat pension åt vid justitieombudsmansexpeditionen anställda befattningshavare.

Vid 1915 års riksdag gjorde justitieombudsmannen framställning om pension åt dåvarande sekreteraren i justitieombudsmansexpeditionen K. von Matern, och anförde justitieombudsmannen därvid bland annat följande, som jag tillåter mig att här återöpa.

Tjänstemän och vaktmästare vid justitieombudsmannens expedition hava icke fått sig tillförsäkrad rätt till pension, och lärer anledningen här till vara att söka i det förhållande, att de, såsom det beträffande kanslipersonalen hette i förut gällande instruktion för justitieombudsmannen, »icke för denna befattning innehava någon beständig tjänst på stat och kunna

av honom efter behag ombytas». För sådana fall, då en tjänsteman trots anställningens osäkra beskaffenhet kvarstått i tjänsten en längre tid, kan det anförda skälet dock knappast tillmätas fullt samma giltighet. Föreliggande beträffande en tjänsteman vid justitieombudsmansexpeditionen omständigheter, som skulle berättiga en innehavare av civil tjänst i allmänhet till pension, synas starka billighetshänsyn tala för, att enahanda rätt medges den ifrågavarande tjänstemannen.

Med bifall till den gjorda framställningen beviljade riksdagen sekreteraren von Matern den sökta pensionen. Tidigare hade riksdagen, år 1902, på framställning av justitieombudsmannen beviljat vaktmästaren vid expeditionen C. E. Blomqvist pension med 700 kronor.

Enligt företett frejdbetyg är fröken Kindelius född den 19 juni 1852, således 65 år gammal; hon antogs i februari 1887 till skrivbiträde i justitieombudsmansexpeditionen och tillträdde denna befattning den 1 mars samma år. Sedan dess har fröken Kindelius utan avbrott tjänstgjort å expeditionen, således i snart 31 år.

I staten för justitieombudsmansexpeditionen har icke upptagits avlöningen åt det vid expeditionen anställda skrivbiträdet, och grunderna för bitrådets avlöning hava aldrig varit föremål för riksdagens prövning. Avlöningen, till beloppet bestämd av justitieombudsmannen, utgår av det till befordrande av göromålen gång inom justitieombudsmansexpeditionen, vikariatsersättning, renskrivning m. m. anvisade årliga anslaget å 4,000 kronor.

Fröken Kindelius har under senare år uppburit en avlöning av 1,800 kronor, vilket belopp i dess helhet måste anses såsom lön, då någon uppdelning i lön, tjänstgöringspenningar och ortstillägg icke varit bestämd. Med hänsyn till det kvalificerade arbete hon utför är hennes befattning att anse såsom bitrådesbefattning av andra lönegraden. Utom renskrivning ombesörjer hon under registratorns överinseende diarieföringen. Införandet i diariet av anteckningar om inkommande skrifter och andra handlingar liksom om utgående expeditioner verkställas av henne självständigt, under kontroll dock av registratorn. Fröken Kindelius' avlöning, som aldrig följt normerna för kvinnliga bitrådens i de lönereglerade ämbetsverken avlöning, överstiger med 200 kronor slutlönen för biträde av första graden. Att avlöningen för henne stannat med allenast ett ålderstillägg torde skäligen icke räknas henne till men vid bestämmande av pensionens belopp.

Beträffande hennes tjänstgöring kan endast de bästa vitsord givas därom; hon har städse visat ordningsänne, samvetsgrannhet och skicklig-

het i sitt arbete samt fullgjort detsamma på ett mycket plikttroget sätt och till synnerlig belåtenhet. I detta sammanhang må nämnas, att Kungl. Maj:t, på därom av mig väckt förslag, genom beslut den 2 mars 1917 såsom nådigt vedermåle tilldelat fröken Kindelius medaljen i guld utav femte storleken med inskrift »för nit och redlighet i rikets tjänst».

Enligt lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänstinnehavares rätt till pension är kvinnlig tjänstinnehavare i allmänhet pensionsberättigad vid uppnådda 60 levnadsår och 30 tjänsteår. Därest fröken Kindelius varit ordinarie befattningshavare, skulle hon alltså mer än fylla fordringarna för erhållande av hel pension.

Då tjänstgöringspenningar eller ortstillägg icke ingå i fröken Kindelius' avlöning, borde alltså, därest ovannämnda lag vore tillämplig i förevarande fall, hel pension jämlikt 3 § b) utgå med två tredjedelar av avlöningen eller med 1,200 kronor. Detta belopp understiger i allt fall med 100 kronor pensionen för skrivbiträde i andra graden med en slutavlöning av 2,000 kronor; hel pension för sådant biträde utgör nämligen 1,300 kronor.

Då fröken Kindelius nu vid en ålder, som med fem år överstiger den, då ordinarie kvinnliga befattningshavare äga komma i åtnjutande av pension, efter en långvarig och plikttrogen verksamhet i statens tjänst önskar erhålla avsked, torde det också vara rätt och billigt, att pension nu beredes henne för hennes återstående levnad.

På grund av vad jag sålunda anfört hemställer jag vördsamt, att riksdagen måtte bevilja skrivbiträdet i justitieombudsmansexpeditionen Anna Eleonora Kindelius pension till belopp av 1,200 kronor att utgå årligen under hennes återstående livstid från och med månaden näst efter den, då hennes anställning såsom skrivbiträde i expeditionen kommer att upphöra.»

Enligt bankoutskottet tillhandakomna protokollsutdrag hava riksdagens kamrar hänvisat justitieombudsmannens ifrågavarande framställning till utskottet.

På grund av vad justitieombudsmannen i detta ärende anfört, anser sig utskottet böra tillstyrka, att pension beviljas skrivbiträdet Kindelius, då hon lämnar sin anställning i justitieombudsmansexpeditionen; och har utskottet icke något att erinra mot det av justitieombudsmannen föreslagna pensionsbeloppet. Liksom avlöningen till justitieombudsmannen och till den hos honom anställda kansli- och vaktpersonalen lärers ifrågavarande pension böra utbetalas från riksgäldskontoret.

Utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må bevilja skrivbiträdet i justitieombudsmansexpeditionen Anna Eleonora Kindelius pension till belopp av ettusen tvåhundra kronor att från riksgäldskontoret årligen utgå under hennes återstående livstid från och med månaden näst efter den, då hennes anställning såsom skrivbiträde i expeditionen kommer att upphöra.

Stockholm den 5 mars 1918.

På bankoutskottets vägnar:

ERNST HEDENSTIERNA.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Hedenstierna, Hallin, Ekman, Gustafsson*, friherre *Langenskiöld, Nilsson, Wickman* och *Roos* samt

av andra kammaren: herrar *Berg* i Munkfors, *Borg, Sommelius, Bogren, Edbom, Henrikson, Persson* och *Lovén*.